

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2,
tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro
Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA NR. 375
din 25.06.2014

Dosar nr.: 189/2014

Petiția nr.: 1997/20.03.2014

Petent: B V M

Reclamați: Parlamentul României – Camera Deputaților, Guvernul României, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Agenția Națională a Funcționarilor Publici, Consiliul Județean Argeș

Obiect: neacordarea sporului de doctorat

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.1.1. B V M jud. Argeș

1.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

2.1.1. Parlamentul României – Camera Deputaților, Guvernul României, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, Agenția Națională a Funcționarilor Publici, Consiliul Județean Argeș

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Sesizarea petentului vizează prevederile Legii nr. 330/2009 (în prezent abrogată de Legea nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice), prin care sunt excluse de la acordarea compensațiilor tranzitorii (sumelor corespunzătoare titlului de doctor) persoanele care au obținut acest titlu ulterior datei de 1 ianuarie 2010.

III. Procedura de citare

3.1. 3.1. În conformitate cu art. 20 alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000**, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile au fost citate pentru data de 05.05.2014 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

3.3. La audierea din 05.05.2014, s-a prezentat MMFPSV, ceilalți reclamați au transmis punct de vedere.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Petentul, funcționar public de conducere – Director executiv al Direcției Generale pentru Evidența Persoanelor Argeș susține că prevederile Legii nr. 330/2009 (în prezent abrogată de Legea nr. 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice), prin care sunt excluse de la acordarea compensațiilor tranzitorii (sumelor corespunzătoare titlului de doctor) persoanele care au obținut acest titlu ulterior datei de 1 ianuarie 2010, încalcă legislația în domeniu și principiul egalității, la muncă egală, plată egală. Astfel, petentul arată că se produce o evidentă discriminare, cel puțin indirectă, la adresa acestuia prin actele normative interne incidente.

4.1.2. Solicită CNCD pronunțarea unei decizii în concordanță cu Decizia CCR nr. 997/2008 și să recomande autorităților publice competente armonizarea legislației.

Sușinerile reclamațiilor

Sușinerile Consiliului Județean Argeș

4.2.1. Reclamatul solicită admiterea excepției de necompetență a Consiliului, invocată din oficiu, arătând că CNCD, autoritate jurisdicțională, pe calea controlului jurisdicțional, dacă ar consta existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul în conținutul unor acte normative, hotărârea emisă ar putea avea ca efect încetare aplicabilității acestor dispoziții și astfel s-ar pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, dar și în competența Curții Constituționale a României.

Sușinerile Guvernului României

4.3.1. Guvernul României susține că fapta sesizată nu se încadrează la art. 2 alin 1 din OG nr. 137/2000R, întrucât nu există două situații comparabile la tratamentul aplicat.

Faptul că prin dispozițiile art. 8 al Cap.I din Anexa 5 La Legea 63/2011 s-a prevăzut că sumele de bani aferente sporului pentru titlu științific de doctor (abrogat) să fie menținute sub forma unei sume compensatorii cu caracter tranzitoriu pentru persoanele care îl aveau în plată la data de 31 decembrie 2009 nu vizează existența ori inexistența sporului, ci reprezintă o măsură tranzitorie până la intrarea în vigoare, în totalitate, a prevederilor Legii cadru 284/2010 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice.

Sușinerile Camerei Deputaților

4.4.1. Solicită admiterea excepției de necompetență a Consiliului, invocată din oficiu, în baza Deciziei Curții Constituționale a României nr. 997/2008.

Sușinerile Ministerului Finanțelor Publice

4.5.1. Reclamatul invocă excepția tardivității introducerii petiției la CNCD, în raport de art 20 alin 1 din OG nr. 137/2000R, arătând că lezarea drepturilor salariale s-a realizat prin efectul legii, ca urmare a obținerii titlului de doctor în 19.03.2013.

De asemenea, susține excepția de necompetență a Consiliului, invocată din oficiu.

Sușinerile MMFPSV

4.6.1. În conformitate cu prevederile art. 7 alin 1 din Legea cadru nr. 284/2010, aplicarea prevederilor legii se realizează etapizat, implementarea etapizată făcându-se în limita sumelor alocate prin legile bugetare, prin modificarea succesivă, după caz, a salariilor de bază, soldelor funcțiilor de bază/salariilor funcțiilor de bază și a indemnizațiilor lunare de încadrare, prin legi speciale anuale de aplicare.

Prin aplicarea în totalitate a Legii cadru nr. 284/2010 vor fi eliminate diferențele de salarizare menționate de petent, deoarece salariile de bază se vor stabili în baza coeficienților de ierarhizare corespunzători funcțiilor și a valorii de referință.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, precum și de susținerile petentului, Colegiul urmează a analiza excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, excepție invocată din oficiu.

5.2. În ceea ce privește procesul legislativ, așa cum s-a susținut în jurisprudența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (vezi spre exemplu Hotărârea nr. 310/14.05.2008, Hotărârea nr. 430/22.07.2008, Hotărârea nr. 433/30.07.2008, Hotărârea nr. 14/13.01.2009, Hotărârea nr. 410/22.07.2009, Hotărârea nr. 13 din 16.01.2012, Hotărârea nr. 255 din 15.05.2013 și altele), de plano, Colegiul Director este de opinie că adoptarea sau modificarea unor acte normative nu poate fi asimilată unui comportament, în sensul prevederilor Ordonanței de Guvern nr. 137/2000, republicată și actualizată. Este de natura evidenței că adoptarea, modificarea, completarea ori abrogarea unor acte normative nu poate atrage după sine o eventuală răspundere contravențională.

5.3. Astfel, potrivit dispozițiilor O.G. nr. 137/2000 republicată, jurisdicția exercitată de Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este o „jurisdicție administrativă” ce presupune o procedură specială, administrativ-jurisdicțională, ce se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare. Actul de soluționare a unui conflict corelativ dispozițiilor O.G. nr. 137/2000, republicată, este emis de o autoritate administrativă investită, prin lege organică, cu atribuții de jurisdicție administrativă specială (C.N.C.D.) iar actul per se, este susceptibil de a fi atacat în contenciosul administrativ general, sub cenzura instanțelor judecătorești. Aceste aspecte sunt statuate de prevederile art. 16 (independența organului care emite actul), art. 20 (procedura specială), art. 20 alin.6 (principiul contradictorialității și al dreptului la apărare), art. 20 alin.7 (obligativitatea motivării actului), art. 20 alin.9 (procedura de atac în fața instanței de contencios administrativ) din O.G. nr. 137/2000, cu modificările și completările ulterioare, republicată în temeiul Legii nr. 324/2006 (lege organică) pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000. De altfel, caracterul administrativ jurisdicțional al actelor adoptate de Colegiul CNCD a fost statuat în nenumărate rânduri de instanțele de contencios administrativ (între altele decizia civilă nr. 1960 din 15.05.2008 a Înaltei Curți de Casație și Justiție) Prin Decizia nr. 1.096 din 15 octombrie 2008 și ulterior Decizia nr. 444 din 31 martie 2009 și Decizia nr. 1470 din 10 noiembrie 2009, Curtea Constituțională a statuat că „*CNCD este un organ administrativ cu atribuții jurisdicționale, care se bucură de independența necesară îndeplinirii actului administrativ-jurisdicțional și respectă prevederile constituționale cuprinse în art.124 privind înfăptuirea justiției și art.126 alin.(5), care interzice înființarea de instanțe extraordinare*”.

Este evident că acele comportamente considerate discriminatorii și care sunt sancționabile contravențional nu pot fi echivalate sau asimilate cu procesul legislativ, în speță situațiile ce implică adoptarea, modificarea, completarea sau abrogarea unor prevederi legale de către legiuitor, Parlamentul României sau de Guvern. Or, relativ la obiectul petiției, este indubitabil că „fapta de discriminare” invocată de petenta este echivalentă cu o problemă de constituționalitate, sub aspectul art. 16 din Constituția României.

5.4. Având în vedere considerentele expuse, în măsura în care s-ar admite că pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000, republicată, C.N.C.D. poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unui text de lege, s-ar pune în discuție legitimitatea C.N.C.D. de a înlătura consecințele faptelor discriminatorii, prin hotărâri, ce pot duce, în ultimă instanță, la încetarea aplicabilității unor dispoziții de lege, și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, încălcându-se în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea în atribuțiile legislativului dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

5.5. În acest sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională, prin decizia nr. 997 din 7.10.2008, relativ la dispozițiile O.G. nr. 137/2000, republicată, admitând excepția de

neconstituționalitate a dispozițiilor art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare sunt neconstituționale, în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.

„Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Ministerul Justiției în Dosarul nr.7604/99/2007 al Curții de Apel Iași – Secția contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare sunt neconstituționale, în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.”

5.6. Astfel, raportându-ne la obiectul plângerii și la dispozițiile legale incidente, Colegiul Director constată că plângerea nu este de competența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, conform atribuțiilor stabilite de O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

Având în vedere importanța acestei compensații tranzitorii, întrucât vizează un număr mare de categorii profesionale, magistrați, profesori, etc, precum și înregistrarea unui număr semnificativ de plângeri în acest sens, Colegiul director consideră necesar emiterea unui **PUNCT DE VEDERE** de specialitate cu privire la situația expusă, în conformitate cu art. 18 din OG nr. 137/2000 R și actualizată.

Astfel, Colegiul Director (CD-CNCD) se raportează la dispozițiile **Convenției Europene a Drepturilor Omului**, care la **art.14** dispune că *”Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție, trebuie să fie asigurată fără nici un fel de deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”*.

De asemenea, **Protocolul nr.12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului**, care la **art.1** dispune interzicerea generală a discriminării, respectiv **paragraful 1** *”Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici un fel de discriminare bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație”* și **paragraful 2** *”Nimeni nu va fi discriminat de o autoritate publică, pe baza oricăruia dintre motivele menționate la paragraful 1 ”*.

De asemenea, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care legat de **art.14** din Convenție, privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, atunci când se **induc distincții între situații analoage și comparabile, fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă, *”trebuie stabilit că persoane aflate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”* (vezi CEDO, 18.02.1991, Fredin vs. Suedia, paragraf 60; 23.06.1993, Hoffman vs. Austria, paragraf 31; 28.09.1995 Spadea și Scalabrino vs. Italia).

În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat *principiul Egalității* ca unul dintre principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, principiul egalității **exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv**.

Potrivit art.2 alin.1 din OG nr.137/2000, republicată „Potrivit prezentei ordonanțe, prin **discriminare** se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe baza de rasă, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârsta, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”

Dispozițiile legale care instituie un tratament diferențiat sunt: (2) Compensațiile tranzitorii se pot acorda doar persoanelor care la data de 31 decembrie 2010 beneficiau de sporurile pentru care se acordă aceste compensații. Prin contractele de muncă încheiate după intrarea în vigoare a prezentei legi nu pot fi stabilite compensații tranzitorii.

Suntem în prezența **încălțării principiului plății egale pentru muncă de valoare egală**, parte a dreptului la nediscriminare prevăzut art. 16 alin. (1) corborat cu art. 41 în Constituția României. **Dreptul la muncă cuprinde principiul plății egale pentru muncă de valoare egală.**

În analiza încălțării dreptului la plată egală pentru muncă de valoare egală, ca parte a dreptului la muncă, trebuie să avem în vedere **natura sporului de doctorat**. Astfel, sporul de doctorat este un **supliment de remunerare** acordat de angajator pentru obținerea unui grad superior de calificare a angajatului.

Calificarea academică (titlul de doctor sau doctor docent) presupune că, **angajatul a dobândit deprinderi și cunoștințe aprofundate** într-un domeniu de studiu, **care asigură un plus de valoare muncii prestate de acesta**. Sporul de doctorat poate fi comparat cu sporul de vechime, care presupune dobândirea de experiență profesională prin care angajatul poate oferi un plus de valoare muncii sale (a se face distincție între sporul de vechime și cel de fidelitate).

Aplicarea “etapizată” a legii produce diferențieri între persoanele aflate în situații similare, chiar identice, în prezent. Motivația instituțiilor abilitate să propună armonizarea legislației trebuie să fie fermă și legală. Astfel, este mai mult decât corect să acorzi tuturor acest drept ori să nu îl acorzi nimănui. Până la momentul aplicării în totalitate a Legii cadru nr. 284/2010, după cum susține **MMFPSV**, diferențierea este existentă și reală.

Față de aceste aspecte, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării consideră că fapta sesizată de către petent, asupra căreia a solicitat emiterea prezentului punct de vedere, constituie o faptă de discriminare, conform celor expuse de art.2 alin.1 din OG nr.137/2000, republicată, ce constă într-o **diferență salarială**, chiar dacă aceasta derivă dintr-un spor – supliment la salariu, care nu mai este prevăzut (totuși acest drept a fost inclus în salariu); dreptul încălțat este **dreptul la un salariu egal**, pentru muncă egală; **situația comparabilă** conform analizei, constă în acei colegi care au beneficiat de sporul în speță, inclus în salariu, după data de 01.01.2010; criteriul de discriminare, conform celor expuse de art.2 alin.1 din OG nr.137/2000 republicată (.... **sau orice alt criteriu** ...), în speța de față constă în **criteriul timp**, prin lege făcându-se o departajare clară, între cei care au beneficiat de sporul în discuție și cei care nu mai pot beneficia de acesta, în ce privește cuantumul salariului; **efectul creat** constă, fără discuții, în existența unei diferențe salariale între persoane care au aceleași atribuții, competențe sau nivel de studii/pregătire profesioanlă; **legătura de cauzalitate dintre criteriu și faptă este directă**, în sensul în care momentul dobândirii titlului de doctor în drept a avut o consecință directă asupra nivelului salariului, conform modificărilor legislative.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D.
2. Emite un punct de vedere de specialitate privind situația supusei analizei Colegiului director
3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

Asztalos Csaba Ferenc – Membru

Bertzi Theodora – Membru

Haller Istvan – Membru

Lazăr Maria – Membru

Panfile Anamaria – Membru

Stanciu Claudia Sorina - Membru

Vasile Alexandru Vasile - Membru

Red./mot. Asztalos Csaba Ferenc
Angelica Paraschiv

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.